

(Политика, 11.03.2009)

Да Србија годинама далеко више троши него што ствара већ и врапци знају. Да би у време кризе требало стегнути каиш ваљда није потребно доказивати. Али нашим економским властима тако нешто не пада на памет. Овде је главна девиза „ни корака назад са платама и пензијама”, а и са трошењем у целини! На то се добијају рејтинг поени.

Али како то извести? Прилив приватног капитала из иностранства је пресахнуо – и банкарског и инвестиционог и од приватизације. Штавише, ток је кренуо у супротном правцу. Има ли чаробног штапића? Има: треба се, мисле они у влади, и надаље и што више задуживати у иностранству и тако терет кризе пребацивати на будућност. То му дође као цврчак који хоће да ужива у садашњости, па се не брине за зиму.

Где наћи паре? Једина шанса је код међународних организација. Ту су ММФ и Европска унија. И почело је повлачење за рукаве њихових представника. То што и неки други кукају заједно са нама није добро оправдање. Ангела Меркел тврда срца беше па рече да регионални пакет помоћи нема шансе, већ појединачно, ако се процени да је оправдано. Ух, то није изгледна ствар.

Остаје ММФ, тај омражени финансијски крвник, као могуће избављење. А важи правило да је ММФ најпотребнији земљама које су најлошије вођене. И српској влади је лакше да преклиње ММФ за паре него да сама учини нешто озбиљно на уређењу земље – од смањења потрошње преко уређења пореске администрације до владавине закона. И тако годинама води се иста јефтина политика, политика олаког задуживања као замена за озбиљне реформе. Србија је просјак који стално наоколо мољака ММФ, Светску банку, Европску унију... и још сада постоји наоко јак разлог економске кризе у свету. Тај паразитски манир не само да земљи не служи на част већ је опасан јер одбацује продуктивне стратегије и заговара искључиви ослонац на милостињу. Да не помињем колико слаби спољнополитичку позицију земље.

Алави министри, ипак, остаће празних руку, јер ће паре од ММФ-а покупити Јелашић. Таква су правила: ММФ ће евентуално дати за одбрану динара, а не за буџет.

Остаје забавно питање: да ли ће ММФ дозволити већи буџетски дефицит, како прижељкује влада, или ће тражити његово смањење, како ММФ увек ради и као што је зимус урадио са Србијом. Једини разлог за напуштање деценијске оријентације ММФ-а на фискално стезање могла би бити процена да је и Србији потребна фискална експанзија ради одржања економске активности. Мада се ја не бих кладио на ту опцију.

И онда долази велико финале, по плану паметнијих глава у влади: са печатом ММФ-а одлази се на благајну Европске уније, која, осећајући кривицу због своје политике према Србији, вади паре и даје подршку српском буџету. Меркелова потписује. Цврчак опет преживео зиму. Просјачење се исплатило. Хепиенд.

Једина стварна корист од целог пројекта, уколико успе, била би то што би ММФ начинио пакет услова које би Србија морала да задовољи, а који би обухватао разне реформске захтеве за променама структурног и економско-политичког типа. Тужно је да страни финансијски полицајац мора терати Владу Србије да учини нешто добро за своју земљу.

Следећи графикон посвећујем Млађану Динкићу, који још није признао да је земља у рецесији, а камоли у кризи. Стално говори о избегавању рецесије. Ево:

Од октобра 2008. до јануара 2009. индустријска производња смањена је готово за четвртину, а извоз готово за половину. Како ли се, по Динкићу, зове ово стање? Стагнација, економски раст? А да није, ипак, криза?

директор економских студија ЦЛДС-а